

СЕКЦІЯ 4

Проблеми і перспективи розвитку криптовалют, блокчейну, електронного бізнесу та соціальних мереж

УДК:332.1:330

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИПТОВАЛЮТ

У. Я. Андрусів, Я. М. Долинська

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: andrusivu@ukr.net, yanadolinskak@gmail.com*

Сьогодні фінансові системи окремих країн, як й інші сторони економіки, удосконалюються і прогресують у контексті розвитку глобалізації, поширення ІТтехнологій та загальної комп'ютеризації. Це сприяє появі нових фінансових інститутів, інструментів та форм взаємодії між людьми. Так, з'явився аналог традиційних валют – криптовалюта та її найпоширеніша грошова одиниця «біткоїн». Існування потреби в постійному моніторингу руху даних грошових одиниць виявляє сучасні тенденції грошово-валютних систем на світовому ринку. Особливо важливо простежити динаміку розвитку українського ринку електронних грошей, оскільки це дозволить з'ясувати певні особливості сучасного фінансового сектору та пов'язані з ним інші соціально-економічні показники.

Загалом під електронними грошима розуміються гроші чи фінансові зобов'язання, обмін та взаєморозрахунки з якими проводяться за допомогою інформаційних технологій. Директива ЄС 2009/110/ЄС визначає електронні гроші на основі трьох критеріїв: електронне зберігання, передача отримувачу тільки після їх отримання банком, а також платник не може бути їхнім емітентом. В Україні згідно з п. 15.1, ст. 15 ЗУ «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», електронні гроші визначені як одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується у готівковій або безготівковій формі [1].

юридичного погляду визначальною особливістю електронних грошей є те, що з одного боку, вони є засобом платежу, а з іншого – за зобов'язаннями емітента, які мають бути виконані у формі електронних грошей в будь-якому разі стоїть або банк, або банківський рахунок із реальними грошовими коштами. Тому, як стверджує Н. Поливка, електронні гроші є по суті одиницями виміру звичайних грошей у цифровому вимірі [2].

Сервіси криптовалют (Bitcoin, Litecoin, Ethereum, Dash, Monero та ін.) зробили потужний крок уперед за невеликий час. Тепер у користувачів немає необхідності втрачати гроші на операціях через посередників, виплачуючи відсотки. Можна використовувати криптогаманець на своєму комп'ютері або ж зберігати кошти онлайн на певному сервісі. Однак тримати кошти краще у себе, сторонні сервіси часто зламують, і все губиться. Логічним є завантаження

необхідного програмного забезпечення із сайту (до прикладу, з «Bitcoin») і встановлення на своєму комп'ютері з урахуванням операційної системи. Краще обирати повні версії, а не «легкі» варіанти – це вимагає місця на диску, часу і трафіку, але цей варіант більш надійний. Криптовалюту в Україні можна заробити, купити або подарувати. Раніше заробляти її було легше, у 2017 р. ситуація змінилася[3]. В Україні «проблематично розплатитися криптовалютою за товари чи послуги, лише одиниці онлайн-магазинів і підприємств зазначають на своїх сайтах, що приймають криптовалюту як оплату товарів чи послуг»[4]. Власнику бізнесу можна використовувати оплату в новому виді валют, як це роблять багато західних магазинів [5]. У деяких країнах роботодавці вже виплачують своїм працівникам зарплати в криптовалюті, зазвичай тим, хто працює через інтернет – в Україні така практика лише починає поширюватися. Заробітну плату в криптогрошах серед українців сьогодні отримують здебільшого фахівці ІТ-сфери, які працюють на закордонні компанії. Інколи криптовалюту можна заробляти й безоплатно: це невеликі подарункові суми, які залучають людей по всьому світі. Для цього досить лише ввести капчу або переглянути рекламу, і за це будуть нараховані, до прикладу, Сатоши (один стомільйонний біткоїн). Але це не є нормальним способом заробітку, оскільки разі блокування сайту криптовалюта зникає. Подарунки можливі від великих сервісів, наприклад, за гарний пост або статтю, картинку, яка користується попитом у інших користувачів [6].

Криптовалюта приховує величезний фінансовий потенціал. Так, нещодавнє дослідження Technology Tipping Points and Societal Impact, проведене в рамках Всесвітнього економічного форуму (WEF), показало, що переломний момент для Bitcoin настане до 2025 року. На думку понад 58 % опитаних із 800 керівників компаній і фахівців, на цей момент близько 10 % світового ВВП проходить через системи віртуальних валют [7]. Водночас дослідження, проведене англійською компанією Magister Advisors, яка займається консалтингом технологічної галузі у сфері М&А, показало, що топ-100 фінансових компаній витратять близько 1 млрд доларів за наступні два роки на проекти, пов'язані зі системою шифрування, яка є в основі будь-якої криптовалюти. Крім того, згідно з отриманими даними, біткоїн може стати шостою за обсягом резервною валютою у світі протягом найближчих 15 років [10]. Користувачі в Україні у процесі використання криптовалют усе більше визнають їхню ефективність. У березні 2017 року Голова Ради НБУ Б. Данилишин заявив, що «біткоїн, інші віртуальні валюти/криптовалюти є грошовими сурогатами, які не мають забезпечення реальної вартості і не можуть використовуватися на території України як засіб платежу, оскільки це суперечить нормам українського законодавства» [8].

Проаналізувавши дослідження «криптовалюти» на світовому рівні, можна зауважити, що виділяють як переваги, так і її недоліки. До переваг відносять: 1) відкритий код алгоритму (дозволяє користуватися її кожному бажуючому);

2) анонімність трансакцій (інформації про власника криптогаманця немає,

тільки номер гаманця); 3) децентралізований характер (відсутність єдиного цифрового банку, відсутність контролю за транзакціями і платежами); 4) не схильна до інфляції (емітується обмежена кількість монет); 5) захищеність (її не можна скопіювати).

Також назвемо недоліки валюти: 1) через відсутність регулятивних механізмів немає гарантій збереження електронних криптогаманців; 2) з боку національних регуляторів можливі негативні дії щодо неї; 3) втрата пароля до електронного криптогаманця або його непрацездатність ведуть до безповоротної втрати всіх; 4) з підвищенням рівня складності стає нерентабельним майнинг криптовалют на обладнанні окремих користувачів.

Список використаних джерел:

Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»: прийнятий Верховною Радою України 05.04.2001 № 2346-III: редакція від 06.11.2016 на підставі 1664-19. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

Поливка Н. Криптовалюти і «різноманітні біткоіни» / Н. Поливка // Юридична Газета online. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciune-pravo-telekomunikaciyi/kriptovalyuti-i-riznomanitni-bitkoini.html>

Біткоїн Україна : Майданчик для спілкування та інформаційний центр щодо використання технологій блокчейн (біткоїн) та інших відкритих розподільчих протоколів в Україні. [Офіційний сайт]. – Режим доступу: <http://www.bitcoinua.org/theboard/>

Скромное обаяние биткоина: украинские реалии использования криптовалют. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/opinions/1428255-skromnoe-obayanie-bitkoinaukrainskie-realii-ispolzovaniya-kriptovalyut>

Barrdear J. The macroeconomics of central bank issued digital currencies [Electronic resource] / J. Barrdear, M. Kumhof // Bank of England. – 2016. – Available at: <http://www.bankofengland.co.uk/research/Documents/workinpapers/2016/swp605.pdf>

Abramowicz, Michael, Cryptocurrency-Based Law (August 28, 2015). GWU Law School Public Law Research Paper 2015-9; GWU Legal Studies Research Paper No. 2015-9. – Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2573788> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2573788>

Дубенский В. С. Эволюция Bitcoin. Почему валюты боится власть? [Электронный ресурс] / В. С. Дубенский // Частный предприниматель. Портал предпринимателей Украины. — 2015. — 10 ноября. — Режим доступа : <http://chp.com.ua/all-news/item/37954-evolyutsiyabitcoinpochemu-valyutyi-boitsya-vlast>.

Правомірність використання в Україні «віртуальної валюти/криптовалюти» Bitcoin : офіційне роз'яснення Національного банку

України від 10.11.2014 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національного банку України. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

Штепенко К.П., Миргородська А.О. Стан і перспективи розвитку криптовалюти у світі – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1802/18sk_kvs.pdf

Сидор Г. В. Криптовалюта – гроші майбутнього / Андрусів, Г. В. Сидор, Г. І. Давидовська // Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 26–27 квіт. 2018 р.). – в 2-х томах. – Т. 2. – Дніпро, 2018. – С. 304–306.

УДК 347.746

ОСОБЛИВОСТІ ВЕКСЕЛЬНОГО ОБІГУ В УКРАЇНІ

Р. Т. Мацьків, А. В. Яцюк

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: uv@nung.edu.ua*

Сучасні економічні умови функціонування вимагають нових підходів до використання векселя саме як інструмента вексельного обігу і вдосконалення методів забезпечення інтересів суб'єктів таких відносин. Тому важливо зосередитись на вирішенні проблеми виявлення надійності юридичних і фізичних осіб – учасників вексельних відносин. Модифікована інфраструктура вексельного ринку може сприяти тінізації вексельного обігу через підвищення його інформаційної прозорості, ліквідацію недобросовісних суб'єктів ринку. Ці проблеми є початковими і досить актуальними для України.

Дослідження у сфері вексельного обігу здійснюють зарубіжні та вітчизняні вчені. У своїх працях вони визначають економічну сутність векселя, його види та форми, систематизують законодавство щодо вексельного обігу, досліджують особливості вексельного обігу на різних етапах його розвитку. Однак, на сучасному етапі актуальною є необхідність вирішення питань організації та методики аналізу вексельних операцій в системі управління вексельним обігом суб'єктів економічної діяльності України та теоретичного обґрунтування даної проблеми.

Вексельний обіг – одне з найскладніших питань у теорії і практиці управління, адже вексель, будучи ринковим інструментом управління, дає підприємству змогу, по-перше, продовжити термін платежу відповідно до потреб підприємства, по-друге, сприяє підвищенню вартості фірм за рахунок зменшення обсягів протермінованої заборгованості, по-третє, заборгованість за векселем є надійнішою, оскільки він – найліквідніший фінансовий інструмент [1].

Вексельний обіг ефективний при значному наповненні ринку товарами. Тільки за таких обставин продавець починає шукати покупця та створює для нього найбільш вигідні умови. У процесі становлення ринку та підвищення